

1017

KANTON SARAJEVO
Kantonalna javna ustanova
za zaštićena prirodna područja

CANTON SARAJEVO
Cantonal Public Institution
for Protected Natural Areas

Broj: 07-2-172-1/25
Sarajevo, 21.03. 2025. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
N/r predsjedavajućeg Skupštine Kantona
Ulica: Reisa Džemaludina Čauševića broj 1
71 000 Sarajevo

PREDMET: Izjašnjenje po zastupničkom pitanju – dostavlja se
Veza: Vaš broj i datum, 01-04-55454-51/24 od 17.02.2025. godine

Dana 28.02.2025. godine Kantonalna javna ustanova za zaštićena prirodna područja, zaprimila je dopis-Izjašnjenje veza broj i datum gornji. Dopisom se traži da se ova javna ustanova izjasni na zastupničko pitanje upućeno od skupštinske zastupnice Jelene Pekić. U zastupničkom pitanju se traže slijedeće informacije:

I PITANJA VEZANA ZA (NE)RAVNOMJERNU POSVEĆENOST LOKALITETIMA KOJIMA UPRAVLJA USTANOVA

1. Informacije-koliko je finansijskih sredstava uloženo u prethodne četiri godine za svaki od pojedinačnih lokaliteta, nad Kojima parvo upravljanja ima Ustanova?
2. Prilikom utvrđivanja i predlaganja projekata, koji će se realizovati vezano za konkretne lokalitete kojima upravlja Ustanova, koji se kriteriji uzimaju kao relevantni obzirom na neravnomjerno ulaganje finansijskih sredstava na lokalitetima, koji pripadaju različitim općinama?
3. Analizirajući dosadašnja ulaganja u zaštićeno područje Bentbaša, koje je apsolutno neiskorišteni potencijal nadomak grada, koji ukoliko bi se uredio itekako mogao povećati turističku ponudu općine Stari Grad, konstatuje se da nijedan od kapitalnih projekata nije urađen, od izgradnje igrališta, s toga je zatražena informacija zašto se ne ulaže u ovo zaštićeno područje, kao u Spomenike prirode (Vrelo Bosne i Skakavac)?

II PITANJA VEZANA ZA KADROVSKU KAPACITIRANOST

4. Obzirom da u zaštićenom području Bentbaša imamo angažovanu samo jednu nadzornicu, traži se informacija da li doista smatramo da je to dovoljno za lokalitet Bentbaše, obim posla, kao i površinu lokaliteta, te šta konkretno poduzimamo da se eventualno kadrovski kapacitira to radno mjesto?

5. Obzirom da u zaštićenom području Bentbaša angažovana je samo jedna nadzornica, koliko imamo nadzornika u okviru spomenika kulture i zaštićenih područja kojima upravljamo?

III PITANJA VEZANA ZA SARADNJU SA OPĆINAMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA

6. Cijeneći da je budžet ustanove ograničen, da li smo do sada imali pismene prijedloge prema općinama sa eventualnim zajedničkim projektima, ukoliko jesmo prema kojim općinama i da li smo naišli na razumijevanje?
7. Obzirom da se u zaštićenim područjima na teritoriji općine Stari Grad Sarajevo automobili nepropisno parkiraju, da li smo pokušali ostvariti saradnju sa općinom ili policijom u svrhu rješavanja ovoga problema, koji se evidentno godinama zanemaruje?

U kontekstu gore navedenog dostavljamo slijedeći:

ODGOVOR

Shodno članu 3. stav (1) Odluke o osnivanju Kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 31/17), ova javna ustanova upravlja područjima Spomenika prirode "Skakavac", Zaštićenog pejzaža "Bijambare", Spomenikom prirode "Vrelo Bosne", Zaštićenog pejzaža "Trebević" i Zaštićenog pejzaža "Bentbaša" u skladu sa propisima o proglašenju zaštićenih prirodnih područja, prostornim planovima područja posebnih obilježja, planovima upravljanja i drugim propisima.

1. Ova javna Ustanova posluje putem Jedinstvenog računa Kantona Sarajevo-putem trezorskog poslovanja a shodno Zakonu o izvršenju budžeta za tekuću godinu. Ustanova nije organizovana kroz posebna odjeljenja (organizacione jedinice) koja obavljaju poslove zaštite i unaprjeđenja pojedinačno zaštićenih prirodnih područja na prostoru Kantona Sarajevo, tako da se ne mogu precizno ustanoviti uloženi finansijski efekti za svako područje posebno. Troškovi nastali upravljanjem i kontinuiranom zaštitom i očuvanjem ovih prostora se nalaze u okviru zajedničkih troškova Ustanove, a koji su raspoređeni u skladu sa utroškom odobrenih sredstava iz Budžeta Kantona Sarajevo, kao i sopstvenih prihoda koje Ustanova ostvaruje naplatom usluga na prostorima Spomenika prirode „Vrelo Bosne“ i Zaštićenog pejzaža „Bijambare“. Poslovanje ustanove je javno dostupno na uvid a predstavljeno je unutar Izvještaja o radu i finansijskom poslovanju za svaku godinu, koji se redovno i u skladu sa pozitivnim pravnim aktima dostavljaju svim skupštinskim zastupnicima. Unutar izvještaja nalaze se pobrojane sve izvršene aktivnosti kako programske tako i neporgramske sa pratećim finansijskim dijelom koji daje prikaz utroška sredstava kako onih obezbjeđenih budžetom tako i sredstava obezbjeđenih putem apliciranih projekata i iz drugih izvora. Izvještaji za traženi period se nalaze se i u arhivi Ustanove, te ukoliko je potreban detaljan uvid, isti će biti na raspolaganju.

**KANTON SARAJEVO
Kantonalna javna ustanova
za zaštićena prirodna područja**

**CANTON SARAJEVO
Cantonal Public Institution
for Protected Natural Areas**

2. Ova javna ustanova planira i organizuje svoje aktivnosti temeljeći se na Programu rada koji se usvaja svake godine. Aktivnosti unutar ovog programa proizlaze iz akcionih planova koji su, sadržani unutar Planova upravljanja za svih pet zaštićenih područja, usvojenih na period od deset godina od strane Vlade Kantona Sarajevo. Kao upravitelj ovih područja, imamo zakonsku obavezu izvršavanja aktivnosti predviđenih u tim Planovima upravljanja.

Svako od područja zaštićenih prirodnih vrijednosti specifično je ne samo po svojoj morfologiji, geologiji i biosferi, već i po specifičnim potrebama koje zahtijevaju različite pristupe u realizaciji aktivnosti. Također, da bismo planirali neku značajnu aktivnosti odnosno projekat važno je napomenuti da su stvoreni preduslovi za realizaciju iste iz planskih dokumenata, dok u nekim slučajevima ti preduslovi za određene prostore nažalost ne postoje.

Kriteriji koji se koriste za planiranje aktivnosti u zaštićenim prirodnim područjima zasnivaju se na akcijskim planovima unutar Planova upravljanja. Ključni faktori za realizaciju određenih aktivnosti uključuju postojanje odgovarajuće prostorno-planske dokumentacije, kao i prepoznavanje tih aktivnosti kao pozitivnih s aspekta upravljanja područjem i očuvanja njegove prirodne vrijednosti.

Važno je napomenuti da administrativna pripadnost područja nikada nije uticala na predlaganje projekata i aktivnosti. Upravljački pristup zaštiti prirode uvijek je bio zasnovan na integralnom sagledavanju zaštićenih područja, bez obzira na granice općina. Na primjer, Spomenik prirode „Skakavac“ obuhvata teritorijalno četiri općine (Stari Grad, Vogošća, Ilijaš i Centar), ali se prostor uvijek sagledava u cjelini kao zaštićena prirodna vrijednost, neovisno o administrativnoj podjeli.

3. Zakon o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bentbaša“ donesen je 2017.godine i objavljen u Službenim novinama u broju 31/17, koji je ovo područje stavio pod pravnu zaštitu, a upravljanje ovim područjem je povjereno Kantonalnoj javnoj ustanovi za zaštićena prirodna područja.

U trenutku preuzimanja ovog područja cijeli prostor je bio izuzetno zapušten sa velikim količinama smeća, divljim odlagalištima kabastog otpada, izraženim pojavama različitih devijantnih ponašanja od strane neodgovornih pojedinaca i ostalih nezakonitih radnji.

Ustanova je uz skućene kadrovske i finansijske resurse u ovom periodu stvorila osnovne uslove za uspostavu institucionalnog i cjelovitog upravljanja čitavim prostorom, a aktivno počela upravljati ovim područjem tek nakon što je usvojen Plan upravljanja zaštićenim pejzažem „Bentbaša“ („Službene novine KS broj 31/20, a unutar kojega su definisane mjere zaštite shodno zonaciji prostora. Aktivno upravljanje je podrazumijevalo između ostalog:

- uspostavu kontinuiranog nadzora unutar zaštićenog područja,
- monitoringa flore i faune i uspostave baze podataka o vrijednostima prostora,
- uspostavu brze i efikasne protivpožarne zaštite,
- kontinuirano prikupljanje, komunalnog otpada i održavanje javnih površina, kao i niz drugih aktivnosti na poboljšanju mogućnosti za razvoj turizma i rekreacije, a sukladno Planu upravljanja prostorom,
- kontinuirano uklanjanje invazivnih vrsta prije svega *Ailanthus altissima*-žljezdasti pajasen, te ambrozije, kao i konkurenstskih i korovskih vrsta oko stabala lipe u Aleji ambasadora,
- monitoring zdravstvenog stanja lipa sa mjerama njege u cilju očuvanja istih

- zamjena oboljelih jedinki lipe novim zdravim stablima, iako kao upravitelj područja koji raspolaže stručnim kadrom nikada nismo konsultovani u vezi sa procesom sadnje novih stabala lipe, te odabirom mjesta za sadnju kao i odabirom jedinki i porijeklom istih, a sve s ciljem zaštite postojećeg biodiverziteta i kontrolisanog unosa novih jedinki i njihovog uticaja na zatečeno stanje. Takođe o vremenu realizacije aktivnosti nikada nismo upoznati a u cilju nadzora prostora kojim upravljamo trebamo biti uključeni.

Takođe je ostvarila niz saradnji i pružila pomoć raznim institucijama i udruženjima u realizaciji projekata koji su bazirani na istraživanjima i monitoringu biodiverziteta, kao i na samoj promociji i infrastrukturnom razvoju ovog prostora.

U sklopu svojih redovnih aktivnosti, a u cilju unaprjeđenja infrastrukture za prihvata posjetilaca Ustanova je poduzela slijedeće aktivnosti:

- postavljanje i održavanje urbanog i drvenog mobilijara (nadstrešnice, zaštitne ograde, klupe) predviđenih za predah i odmor posjetilaca,
- održavanje i obnova postojeće infrastrukture za odlaganje otpada, kao i postavljanje dodatnih kanti za odlaganje otpada kao i kontinuirano prikupljanje otpada i odlaganje na za to predviđena mjesta,
- redovno uređenje i održavanje postojećih šetnica i staza unutar prostora,
- čišćenje propusta i kanala za odvodnju otpadnih voda iz obližnjih naselja,
- izradu i postavljanje informativnih panoa i putokaza u cilju informisanja posjetilaca o sadržajima prostora, kao i mogućnostima kretanja unutar njega,
- uspostavljanje i kontinuirano održavanje digitalne turističke aplikacije *Sarajevo Outdoor routes* (SOAR) u cilju obezbjeđivanja funkcionalne i ažurirane platforme o pješačkim rutama, te podršku i interakciju sa korisnicima prostora
- uređenje i ekološka rekultivacija površine sa desne strane šetnice Dariva prema Kozijoj čupriji gdje je do prije dvije godine bila ilegalna deponija građevinskog i drugog otpada.

Pozitivne promjene od kako se na području vrši aktivno upravljanje, a posebno u zadnje četiri godine su vidljive te svakodnevno putem službenih kanala komunikacije, naloga na društvenim mrežama Ustanove te u direktnoj komunikaciji sa posjetiocima prostora svakodnevno primamo pohvale za naš rad.

Nadalje, Kantonalna javna ustanova za zaštićena prirodna područja prema Zakonu o zaštiti prirode Federacije BiH (Službene novine F BiH 66/13 i 10/25), upravljanje zaštićenim prirodnim područjima obavlja u skladu sa zakonom o proglašenju područja zaštićenim, planom upravljanja zaštićenim prirodnim područjem i prostornim planom područja posebne namjene koji predstavlja osnovni dokument za planski razvoj infrastrukture na zaštićenom području.

Kako je Prostorni plan područja posebnog obilježja Zaštićeni pejzaž „Bentbaša“, osnov za pribavljanje urbanističkih, odnosno građevinskih dozvola na osnovu kojih bi Ustanova bila u mogućnosti pokrenuti procedure vezane za aktivnosti koje u svojoj osnovi imaju infrastrukturni razvoj na ovom prostoru, a kako isti nije usvojen, Ustanova je sve aktivnosti odvijala i odvija na osnovu Plana upravljanja Zaštićenim pejzažem „Bentbaša“. Pored nepostojanja Prostornog plana područja posebnih obilježja koji bi definisao koeficijent izgrađenosti istoga ovdje postoje i druga ograničenja definisana Odlukom Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH Broj: 07.2-2-

135/03-17 od 16. marta 2005. godine (Službeni glasnik BiH br. 29/05 i 48/13), Prirodno-graditeljska cjelina Isa-begova zavija u Sarajevu proglašena je nacionalnim spomenikom BiH.

U cilju trajne zaštite dobra, spomenutom odlukom utvrđene su mjere zaštite, koje se odnose na prostor definiran kao zaštićeno dobro i koje se proteže 100 m sa obje strane rijeke Miljacke, u konkretnom slučaju čitavim tokom ove rijeke u obuhvatu prostora.

Do donošenja Prostornog plana posebnog obilježja Zaštićenog područja "Bentbaša", za koji nažalost nema čak ni odluke o izradi infrastrukturno uređenje ovog područja se ograničava na uređenju postojećih pješačkih staza, kao i uspostavljanju osnovne infrastrukture za prihvata posjetilaca koja se ogleda u izgradnji i postavljanju hladnjaka, klupa za sjedenje, zaštitnih ograda, posuda za smeće, informativnih tabli, putokaza i ostalih sličnih konstrukcija pripadajuće namjene, što je Ustanova u ovom periodu kroz svoje redovne aktivnosti i obavljala.

Prethodno je spomenuto da je Ustanova u fazi ekološke revitalizacije i rekultivacije površine koja je godinama unazad bila ilegalna deponija te smo s tim u vezi imali nekoliko sastanaka sa predstavnicima općine Stari Grad obzirom da su imali interes za učešće u uređenju i opremanju ove površine. Obzirom da smo i tada istakli gore pobrojana ograničenja predlagali smo da se na osnovu stručnih mišljenja od strane Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo i Zavoda za kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe Kantona Sarajevo, donese povoljno rješenje koje bi dalo odgovore vezane za način i vrstu intervencija koje bi rezultirale uređenjem i opremanjem ovog prostora. Izradom idejnog projekta koji bi ponudio potrebna rješenja vezana za izbor sadržaja za uređenje i opremanje lokaliteta, izgled predloženog mobilijara, kao i predmjer i predračun radova sa opštim uslovima izvođenja radova na konkretnoj lokaciji, a koji bi dobio pozitivno mišljenje od strane Zavoda za kulturno - historijsko i prirodno naslijeđe Kantona Sarajevo u smislu pejzažne koncepcije i zaštite ovog prostora i Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, kao nosioca izrade planskog dokumenta, stvorili bi se uslovi za mogućnost realizacije i planskog uređenja ovog lokaliteta. Međutim do sada se takve vrste aktivnosti nisu desile, općina je uradila samostalno projektno rješenje koje nije u skladu sa vrijednostima zaštite prirode ovoga područja kao ni sa tradicijskim i pejzažnim vrijednostima prostora.

Osnovni cilj ove javne Ustanove i zakonska obaveza jeste zaštite i promocija prirodnih vrijednosti ovoga prostora i ispred toga ne smije nikada ići turizam i prihodovna strana na uštrb prirodne vrijednosti.

Sredstva za unaprjeđenje ovog prostora, Ustanova povremeno obezbjeđuje i putem kandidovanih i realizovanih projekata odobrenih od strane drugih nivoa vlasti, a putem apliciranja na različite javne pozive za dodjelu sredstava.

U narednoj tabeli prikazan je samo pregled projekata i finansijskih sredstava uložениh za razvoj ovog prostora u protekle četiri godine putem kandidovanih i realizovanih projekata od drugih nivoa vlasti.

Red.br.	Naziv projekta	Godina odobrenih sredstava * ugovor	Godina realizacije	Investitor	Područje implementacije	Odobrena sredstva bespovratna sredstva u /KM/
1	Zaštita i promocija biodiverziteta i geobiodiverziteta kroz jačanje informaciono – tehnički servisa u zaštićenim prirodnim područjima Kantona Sarajevo	2018	2022	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	Spomenik prirode "Skakavac", Spomenik prirode "Vrelo Bosne", Zaštićeni pejzaž "Bijambare", Zaštićeni pejzaž "Trebević", Zaštićeni pejzaž "Bentbaša"	115.000,00
2	Projekat „Integracija Natura 2000 vrsta i staništa u planove upravljanja zaštićenih područja na području Kantona Sarajevo“	2019	2020	Fond za zaštitu okoliša FBiH	Spomenik prirode "Skakavac", Spomenik prirode "Vrelo Bosne", Zaštićeni pejzaž "Bijambare", Zaštićeni pejzaž "Trebević", Zaštićeni pejzaž "Bentbaša"	32.200,00
3	"Uređenje Zaštićenog pejzaža "Bentbaša" i postavljanje turističke signalizacije na području"	2022	2023	Federalnog ministarstva okoliša i turizma	Zaštićeni pejzaž "Bentbaša"	24.000,00
4	Ekološka revitalizacija i rekultivacija površine i uklanjanje invazivne vrste <i>Ailanthus altissima</i> -žljezdasti pajasen na području Zaštićenog pejzaža "Bentbaša"	2023	u toku	FMOIT	Zaštićeni pejzaž "Bentbaša"	116.024,00
UKUPNO						287.224,00

4. Zaštićeni pejzaž "Bentbaša" proglašen je u augustu 2017. godine usvajanjem Zakona o proglašenju zaštićenog pejzaža "Bentbaša". U ovome zakonu definisane su granice u obuhvatu od 160,9 ha, kao i dvije zone zaštite. Obzirom na zabrane zapošljavanja u javne ustanove u vrijeme proglašenja prostora, na ovome prostoru su se tek 2022. godine stvorili uslovi (Vlada Kantona Sarajevo je dala pozitivno mišljenje na raspisivanje konkursa za zapošljavanje radnika na neodređeno vrijeme u Ustanovi) kada smo kapacitali radno mjesto nadzornik prirode koji je raspoređen na ovaj prostor. Do tada je Ustanova obzirom na nedostatak radne snage raspoređivala nadzornike sa drugih područja kao i radnike na održavanju za osnovne potrebe održavanja Zaštićenog pejzaža "Bentbaša". Ustanova je javni subjekat i za svako novo zapošljavanje mora pribaviti saglasnost resornog ministarstva, saglasnost Vlade Kantona Sarajevo te pozitivno mišljenje Ministarstva finansija Kantona Sarajevo. Stvarne potrebe za radnom snagom predložene su u svakom Planu upravljanja područjem ali zapošljavanje obzirom na procedure ne prati stvarne potrebe Ustanove. S tim u vezi Ustanova putem projekata zapošljavanja aplicira prema nadležnim službama za zapošljavanje te na taj način određeni vremenski period kapacitira radna mjesta za koja postoji potreba. Nažalost tom prilikom ne možemo dobiti iskusan kadar, obzirom da su uslovi poziva da je potencijalni kandidat na birou, ali i uslovi plaće nisu privlačni za iskusnije kandidate. Na taj način uglavnom kapacitiramo radnu snagu na održavanju područja.

KANTON SARAJEVO
Kantonalna javna ustanova
za zaštićena prirodna područja

CANTON SARAJEVO
Cantonal Public Institution
for Protected Natural Areas

Prostor Zaštićenog pejzaža "Bentbaša" iako površinom najmanji od svih drugih pokazao se kao izazovan za upravljanje radi čega je od strane menadžmeta kao i glavnog nadzornika donesena odluka da se na ovaj prostor rasporedi onaj nadzornik koji je svojim radnim iskustvom najpozvaniji i najmjerodavniji da odgovori svim zadacima adekvatno. Shodno navednome na ovaj prostor je privremeno je bila raspoređena jedna nadzornica prirode koja ima dugogodišnje iskustvo u radu na zaštićenim prirodnim područjima, te koja je uspostavila dobre temelje za kolege koje su odnedavno dio kolektiva KJU za zaštićena prirodna područja.

U momentu pisanja ovoga odgovora na području Zaštićenog pejzaža "Bentbaša", a shodno potrebama prostora raspoređena su dva nadzornika prirode, te dva do tri uposlenika na održavanju.

5. Shodno uredbi o organizaciji, načinu rada i ovlastima nadzorničke službe zaštite prirode ("Službene novine F BiH" broj 14/16) neposredan nadzor u zaštićenom području obavljaju glavni nadzornik i nadzornici prirode javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, uredbom, zakonom o proglašenju zaštićene prirodne vrijednosti. U obavljanju poslova neposrdnog nadzora, glavni nadzornik je ovlašten i dužan da: organizuje, kontroliše i nadgleda rad nadzornika, sastav smjena, satnicu radnog vremena i organizaciju noćnih kontrola sve shodno potrebama prostora u datom momentu. Nadzornici prirode su uposlenici KJU za zaštićena prirodna područja i koji se prema potrebama prostora raspoređuju na zaštićena prirodna područja kojima ustanova upravlja.

Planiranje broja nadzornika zaštite prirode na zaštićenim područjima temelji se na nekoliko ključnih kriterija koji osiguravaju učinkovito upravljanje i zaštitu tih područja., kao što su:

- **Površina zaštićenog područja** jer veće površine zahtijevaju veći broj nadzornika, jer je potrebno pokriti šire teritorije i osigurati da svi dijelovi područja budu pravilno nadzirani,
- **Vrsta zaštićenog područja** jer različite kategorije zaštićenih područja imaju različite zahtjeve u smislu propisanih mjera zaštite i prisutnosti prijetnji na ugrožavanje vrijednosti zbog kojih su zaštićeni, te zahtijevaju veći ili manji broj nadzornika za praćenje stanja staništa i zaštitu od ilegalnih aktivnosti,
- **Intenzitet posjeta** jer zaštićena područja koja privlače veliki broj turista zahtijevaju više nadzornika kako bi se održala sigurnost, edukacija posjetitelja, kontrolirala ponašanja i spriječila šteta na prirodi,
- **Geografski uvjeti** jer složeni tereni, poput planinskih ili šumovitih područja, mogu otežati pristup, pa je potrebno više nadzornika kako bi se osigurala odgovarajuća pokrivenost i učinkovitost nadzora,
- **Tehnološka potpora** na područjima na kojima imamo uspostavljen sistem monitoringa (npr. kamere, dronovi, senzori), to može smanjiti potrebu za fizičkim prisustvom velikog broja nadzornika, jer tehnologija omogućava bržu detekciju problema i učinkovitiju reakciju.

Kombinovanje ovih kriterija omogućava glavnom nadzorniku procjenu potrebnog broja nadzornika kako bi se osigurala učinkovita zaštita prirodnih resursa na zaštićenim područjima.

Trenutno je u Ustanovi uposleno devet nadzornika prirode od toga sedam u stalnom radnom odnosu i dva sa ugovorom na određeno vrijeme. Na dva prostora se vrši naplata ulaza te je na ovim područjima potrebna prisutnost nadzornika sve dok je područje otvoreno i organizacija

radnog vremena u smjenama radi čega je na njima raspoređeno po dva nadzornika, a to su područje Spomenika prirode "Vrelo Bosne" i Zaštićenog pejzaža "Bijambare". Takođe velika potreba za upravljanjem je i na području Spomenika prirode "Skakavac" u površini od 1430,07 ha te čestom pojavom šumskih požara i ilegalnih aktivnosti na sječi šume gdje se nadornici raspoređuju i u noćnim smjenama obzirom na otvorenost područja i gdje broj varira između dva i tri nadzornika.

Kapacitiranje nadzorničke službe u ljudskom i tehničkoj potpori jedan je od prioriteta ustanove obzirom da su oni odgovorni za neposredni nadzor na zaštiti prirode. S tim u vezi svaki zahtjev za zapošljavanje bilo na određeno ili neodređeno vrijeme, koji smo uputili prema Vladi kantona između ostalih je zatraženo i ovo radno mjesto.

6. Prema odluci o osnivanju Kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja ("Službene novine Kantona Sarajevo" 31/17) djelatnost Javne ustanove je zaštita, održavanje i promocija zaštićenih područja u cilju zaštite i očuvanja izvornih prirodnih vrijednosti, obezbjeđivanja nesmetanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih i kulturno-historijskih dobara, te nadzor nad provođenjem uslova i mjera zaštite. Ovom zaštitom se obezbjeđuje očuvanje brojnih prirodnih, hidroloških, kulturnohistorijskih, pejzažnih, socioloških, edukativnih, naučnih i ekonomskih vrijednosti, te usklađivanje vrijednosti sa zaštitom, korištenjem i razvojem područja. U cilju najbolje zaštite a u skladu sa ovom odlukom sredstva za rad Ustanove i obavljanje djelatnosti obezbjeđuju se iz: budžeta Kantona Sarajevo, Fonda za zaštitu okoliša, vlastitih prihoda Ustanove za usluge definisane cjenovnikom usvojenim od strane Vlade KS, donacija i transfera od drugih nivoa vlasti po osnovu odobrenih projekata, te drugih izvora, utvrđenih zakonskim i podzakonskim propisima.

Ustanova trenutno ima potpisane sporazume o sufinansiranju različitih aktivnosti sa općinom Ilidža. Općina Ilidža je, na prijedlog Javne ustanove, finansirala mnoge projekte na području spomenika prirode Vrelo Bosne, uz ispunjenje svih preduslova za njihovu realizaciju a sve putem potpisanih sporazuma o sufinansiranju. Sporazumi su se pokazali kao odličan instrument posebno na primjeru sufinansiranje ambijentalnog uređenja lokaliteta Stojčevac gdje je općina uložila značajan iznos sredstava. Takođe sporazum o saradnji, kada je u pitanju održavanje i uređenje pojedinih lokaliteta na područja Spomenika prirode Vrelo Bosne, gdje se suočavamo s nedostatkom kadra.

U prethodnom periodu, ova Javna ustanova imala je potpisane sporazume o sufinansiranju s općinom Ilijaš u vezi s realizacijom projekata uspostave infrastrukture na Zaštićenom pejzažu "Bijambare", te sa općinom Centar za realizaciju međunarodnog projekta "Nature for Recovery" u okviru EU4BusinessRecovery na području Spomenika prirode "Skakavac".

Ustanova je sa općinom Stari Grad 2018. godine potpisala sporazum o sufinansiranju u cilju unapređenja infrastrukture na tri područja koja administrativno pripadaju ovoj lokalnoj zajednici.

Iako su tri područja zaštićena u Starom Gradu, sa ovom općinskom administracijom trenutno ne postoji sporazum o međusobnoj saradnji. Na sastancima između službi Javne ustanove i općinskih službi predloženi su slični modeli saradnje kao što je to bio slučaj s općinom Ilidža,

**KANTON SARAJEVO
Kantonalna javna ustanova
za zaštićena prirodna područja**

**CANTON SARAJEVO
Cantonal Public Institution
for Protected Natural Areas**

međutim, do trenutka pripreme ovog dokumenta, sporazum nije potpisan. Ipak, Javna ustanova ustrajava na održavanju dobrih odnosa i predlaže zajednički nastup u budućnosti, kada se stvore odgovarajući uslovi za konkretnu aktivnost. Zadovoljstvo nam je često prezentirati realizirane projekte u prostorijama općina, a najčešće to radimo sa općinom Stari Grad, prilikom kojih su općinske službe i načelnici upoznaju s aktivnostima koje Javna ustanova provodi na zaštićenim područjima, s ciljem unapređenja saradnje.

Smatramo da postoji prostor za daljnje konkretne aktivnosti i unapređenje saradnje, jer je upravo zajednička saradnja između upravitelja i lokalnih zajednica ključna za dobro funkcioniranje zaštićenih područja.

7. Problem parkiranja u zaštićenim područjima koja pripadaju općini Stari Grad, posebno na prostorima zaštićenih pejzaža "Trebević" i Bentbaša, je evidentan i predstavlja veliki problem kojega smo svjesni. Nažalost, oba područja nemaju usvojen Prostorni plan područja posebnih obilježja, koji bi jasno definirao konkretne lokacije namijenjene za parkiranje.

Na području Bentbaše, automobili se "tradicionalno" parkiraju na nekoliko lokacija, dok lokalitet preko puta restorana Bazeni, koji se koristi kao privatni parking, predstavlja ozbiljan problem. Na tom prostoru, parking se naplaćuje korisnicima, a vrlo često je ograđen različitim predmetima, što dodatno narušava estetski dojam ulaza u grad i zaštićeno područje. Javna ustanova je tokom redovnog nadzora došla u posjed dokumenta prema kojem je općina Stari Grad u prethodnom periodu omogućila pravnom licu korištenje ovog prostora za potrebe parkiranja, što zahtijeva daljnju pažnju i razmatranje obzirom da je navedeni ugovor istekao a aktivnosti se nastavljaju.

Također, na lokalitetu prema naselju Obhodža, autobusi koji prevoze turiste besplatno se parkiraju, a na tom se mjestu vozači autobusa nerijetko peru vozila, zbog čega dolazi do značajnog onečišćenja okoliša. Otpadne vode, uključujući tekućinu za pranje vozila, završavaju u rijeci Mošćanici, što predstavlja ozbiljan ekološki problem. Nadzornica prirode je evidentirala ove pojave te ih, putem službenih zabilješki, proslijedila nadležnim inspektoratima, kako općinskim, tako i kantonalnim, kako bi se poduzele odgovarajuće mjere. Također, policija je sa problematikom upoznata, te su u skladu sa svojim nadležnostima, uvijek na raspolaganju po pozivu nadzornice ali problem je i dalje prisutan.

Uzimajući u obzir ozbiljnost ovog problema, kao upravitelji smo reagovali shodno pravnim aktima po kojima upravljamo područjem i apleovali na sve relevantne institucije i donosiocce odluka da se hitno pristupi rješenju ovog pitanja, kako bi se zaštitila prirodna vrijednost te spriječile ove pojave.

Shodno svemu prethodno navedenome napominjemo da trenutno Plan upravljanja je jedini dokument po kojem mi upravljamo Zaštićenim pejzažem „Bentbaša“, a on ne daje precizne smjernice za način i obim intervencije koju bi mogli primijeniti prilikom uređenja, opremanja i

izgradnje objekata i sadržaja, te da Ustanova ne može samostalno donijeti opredjeljenje o daljem razvoju i planiranju sadržaja za lokalitete unutar ovoga područja.

Ovim putem Vas molimo da u skladu sa svojim nadležnostima utičete na donošenje prostorno-planske dokumentacije ne samo za područje zaštićenog pejzaža „Bentbaša“ nego i za ostale zaštićene prirodne vrijednosti kako bi adekvanto mogli odgovoriti svim izazovima sa kojima se kao upravitelji susrećemo.

Takođe svi izvještaji, zapisnici, sporazumi, službene zabilješke i ostala dokumentacija koja bi dodatno mogla odgovoriti na postavljena pitanja, nalaze se u arhivi Ustanove, te ukoliko je potreban detaljan uvid, isti će biti na raspolaganju.

S poštovanjem,

Pripremila: Denisa Dedić-MA biologije/ekologije
Stručni savjetnik za biodiverzitet i održivi razvoj

Kontrolisala: Harita Čolaković-dipl.ing. polj.
Pomoćnica direktora

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Arhivi Javne ustanove